

MIRGA MARIJA GRISKEVICIENE
ZOFIJA MILDA PETRAUSKIENE

VILNIAUS LIETUVIŲ PERIODINIAI LEIDINIAI (1904—1940)

Vilniaus lietuvių periodinės spaudos laikotarpis nuo 1904 m. iki 1940 m. yra vienas iš sudėtingiausių lietuvių spaudos istorijoje. Lietuviškoji vilniana — mažai tyrinėta sritis. Pradedant domėtis šiuo lietuvių kultūros raidos šaltiniu, pirmiausia susipažįstama su tais duomenimis, kuriuos yra paskelbę Mykolas Biržiška, Rapolas Mackonis (Mackevičius), Vytautas Steponaitis, Vladas Radziulis¹⁻⁴, įvairaus profilio bibliografiniai ir informaciniai leidiniai. Labai vertinga medžiaga sukaupta Juozo Maceikos rankraštiniam darbe⁵, saugomame Lietuvos mokslų akademijos Lietuvių literatūros instituto bibliotekoje.

Ilgametė Vilniaus universiteto bibliotekos bibliografe Jadvyga Kazlauskaitė savo tyrinėjimų tema taip pat buvo pasirinkusi Vilniaus periodinę spaudą. Ji parengė dvi dideles bibliografines rodykles, kurių mašinarščius per dvidešimt metų dažnai vartė ir jais naudojosi lietuvių, baltarusių, lenkų spaudos ir mokslo darbuotojai. 1988 m. abi rodyklės buvo išleistos⁶. Mes padėjome rengti spaudai rodyklę „Vilniaus lietuvių periodiniai leidiniai, 1904—1940 m.“, todėl peržiūrėjome *de visu* visus rodyklėje pateiktus leidinius, studijavome bibliografinius šaltinius, ištaisėme netikslumus, įtraukėme, kas buvo praleista. Dirbdamos sukaupėme ir naujų faktinių duomenų bei statistinių rodiklių.

XX amžiaus pradžioje carinėje Rusijoje vykę neramumai ir masiniai judėjimai bei Lietuvos tautinis pakilimas priverė caro valdžią 1904 m. panaikinti lietuviškos spaudos lotyniškoms raidėms draudimą. Tų pačių metų gruodžio 10 (23) d. Vilniuje buvo išleistas pirmasis dienraštis lietuvių kalba „Vilniaus žinios“⁷. Vilnius tapo vienu iš svarbiausių Lietuvos spaudos centrų. Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse lietuviai leido

¹ Biržiška M. Vilniaus Golgota. — K., 1930. — 658 p.

² Mackonis R. Vilniaus lietuvių spauda, 1917—1940. D. 2: Periodiniai leidiniai. — V., 1985. — 418 p.; Mackonis R. Vilniaus lietuvių spauda, 1919—1939 // Lietuvos žurnalistų s-gos metr. — 1940. — T. 3. — P. 25—38.

³ Steponaitis V. Vilniaus lietuvių spauda, 1919—1928. — K., 1931. — 138 p.

⁴ Radziulis V. Vilniaus lietuvių tautinė veikla ir kūryba, 1918—1938 // Rudens aidai. — 1938. — Lapkr. — P. 25—28.

⁵ Maceika J. Vilniaus lietuvių spaudiniai, 1919—1939 // LLI. — F. 22. Apr. 1502. — 118 p.

⁶ Kazlauskaitė J. Vilniaus periodiniai leidiniai, 1760—1918: Bibliogr. r-klė / [Ats. red. I. Cerniauskienė]. — V.: Mintis, 1988. — 116 p.; Vilniaus lietuvių periodiniai leidiniai, 1904—1940: Bibliogr. r-klė / Sudarė J. Kazlauskaitė; Ats. red. M. Griškevičienė. — V., 1988. — 91 p.

⁷ Razma P. Pirmasis lietuvių dienraštis: 25 m. sukaktuvės nuo „Vilniaus žinių“ pasirodymo // Lietuvos aidas. — 1929. — Gruod. 23. — P. 3—4: portr.

18 periodinių leidinių, šalia jų — vieną priedą ir vieną vienkartinį leidinį. Karo metais kaizerinė okupacinė valdžia bei 1918—1919 metų įvykiai žlugdė Vilniaus spaudos plėtotę. 1920 m. spalio mėn. 9 d. lenkų legionieriams užgrobus Vilnių, Vilniaus kraštas tapo Lenkijos užkampiu, kuriame buvo stabdoma lietuvių kultūros raida, trukdoma inteligentijos veiklai. Todėl kiekvienas bandymas leisti lietuviškus leidinius buvo svarbus to meto kultūros reiškinys.

Vilniaus lietuviška spauda plėtojosi kartu su kitų tautybių (lenkų, baltarusių, žydų) kalbomis leista spauda. Jos raidą skatino pažangiųjų jėgų kova prieš socialinę ir nacionalinę priespaudą. Periodinę spaudą daugiausia leido įvairios partijos, ideologinės grupės, organizacijos ir draugijos. Vilniaus lietuviai informaciniais tikslais leido laikraščius ir lenkų bei rusų kalbomis.

Lietuvių spaudos būklė Vilniuje buvo labai sunki. Laikraščių leidėjus nuolat persekiojo valdžia, patys laikraščiai dažnai pasirodydavo su baltomis skiltimis vietoje cenzūros uždraustų straipsnių, neretai buvo konfiskuojami ar visai uždaromi („Aušra“, „Vilnius“, „Vilnietis“, „Garsas“ ir daugelis kitų). Kartais tas pats laikraštis ėjo kelis kartus su pertraukomis („Głos Litwy“) arba keitė pavadinimus, o redakcija likdavo ta pati („Aušra“ — „Vilniaus garsas“ — „Garsas“ ir kt.). Vietoje konfiskuojamų ar uždaromų laikraščių buvo leidžiami vienkartiniai leidiniai, kurie, turėdami arba pagrindinio leidinio antraštės dalį, arba tik jam artimą, pratęsdavo uždarytųjų leidinių gyvavimo laiką.

Per visą aptariamąjį laikotarpį, nuo 1904 m. iki 1940 m. birželio mėnesio, Vilniaus lietuviai leido 283 periodinius leidinius: 231 — lietuvių kalba, 50 — lenkų, 2 — rusų. Tai buvo 6 žurnalai ir 277 laikraščiai. Kai kurie laikraščiais vadinami leidiniai savo forma buvo panašūs į žurnalus (pvz., „Aušrelė“). Lietuvių mokslo draugijos leidinys „Lietuvių tauta“ buvo leidžiamas knygos pavidalo. Įvairus ir ledinių periodiškumas:

1—4 kartus per metus	— 7 leid.		
dvimėnesiniai	— 2	2—3 kartus per savaitę	— 9 leid.
mėnesiniai	— 32	dienraščiai	— 18
dvisavaitiniai	— 16	neperiodiniai	— 35
savaitiniai	— 38	vienkartiniai	— 126

Penkiolika laikraščių turėjo priedus: „Aidas“ — 2, „Aušra“ — 2, „Jaunimo draugas“ — 1, „Kelias“ — 1, „Lietuvos aidas“ — 2, „Lietuvos ūkininkas“ — 5, „Lietuvos žinios“ — 4, „Nowe słowo“ — 2, „Skardas“ — 1, „Sviesa“ — 1, „Vilniaus rytojus“ — 2, „Vilniaus žodis“ — 2, „Vilnietis“ — 1, „Zarija“ — 1, „Zemdirbys“ — 1. Iš viso pasirodė 27 priedai. Du laikraščiai „Lietuvos ūkininkas“ ir „Lietuvos žinios“ turėjo tą patį priedą „Mokykla“ (nuo 1909 vas. 18 iki 1911 gruod. 21 — „Lietuvos ūkininko“; nuo 1912 saus. iki 1914 kovo 25 — „Lietuvos žinių“).

Priedų periodiškumas įvairus: savaitiniai („Ūkininkas“, „Varpelis“, „Mūsų ūkis“ ir kt.); dvisavaitiniai („Mūsų ūkis“, „Zemė“, „Aušrelė“ ir kt.); mėnesiniai („Gydytojas“, „Mokykla“, „Sveikata“ ir kt.); įvairaus periodiškumo („Zibutė“, „Aušrinė“ ir kt.). Dauguma priedų buvo sava-

rankiški, t. y. leidžiami atskirai. Tik keletas iš jų buvo nesavarankiški, t. y. spausdinami laikraščio puslapiuose („Nove słowo“ priedas „Z życia kultury i literatury“; „Jaunimo draugo“ priedas „Sesijų Talka“, vėliau tapęs savarankišku leidiniu, ir kt.). „Aušrinė“, pati būdama „Lietuvos žinių priedu, turėjo dar du priedus: „Farmaceutų reikalai“ ir „Vasaros darbai“.

Kiekvienam spaudiniui leisti reikėjo gauti atskirą leidimą. Leidėju ir redaktoriais galėjo būti asmuo, sulaukęs 21 metų, neteistas ir turįs krašto pilietybę. Šie reikalavimai dažnai sudarydavo pretekstą uždaryti laikraštį arba neduoti leidimo leisti naujo. Todėl neretai laikraščio leidėjais ar redaktoriais pasirašydavo fiktyvūs asmenys, spaustuvės ar redakcijos darbuotojai arba ir visai pašaliniai pasiaukojantys asmenys, sutikę už tikruosius redaktorius mokėti baudą ar net būti kalinami. Lietuvių leistus 283 periodinius leidinius pasirašė 18 leidėjų ir 189 redaktoriai.

Šiuo metu užregistruoti 25 anoniminiai leidiniai, t. y. jų leidėjų ir redaktorių pavardės nežinomos. Tarp anoniminių leidinių yra 12 moksleivių ir studentų laikraščių („Botagas“, „Dinamo“, „Jaunuomenės žiedai“, „Siršė“ ir kt.); 3 nelegalūs („Echo życia robotniczego Litwy“, „Garsas“, „Robotnik Wilenski“); 4 laikraščių priedai („Gydytojas“, „Mūsų ūkis“, „Praca i życie“, „Takelis“); 6 įvairaus pobūdžio laikraščiai („Gazeta wspólna“, „Laikiniosios vyriausybės žinios“, „Meno diena“, „Nasza depeza“, „Paliepiimų lapas“, „Vilniaus spragilas“).

Kai kurie leidėjai ir redaktoriai redaguodavo (t. y. pasirašydavo oficialiais redaktoriais) ne vieną leidinį: Antanas Atrōška — 5, Kazimieras Blaškauskas — 5, Felicija Bortkevičienė — 9, Liudvikas Cicėnas — 5, Povilas Gaidelionis, Stasys Micius — 3, S. Mošinskaitė — 5, J. Navikas — 4, Marija Radzevičienė — 4, Andrius Rodomanskis — 4, Kazimieras Strazdas — 4, Vincas Umbrasas — 4, Marija Zukauskaitė — 4 leidinius ir t. t.

Tikrieji redaktoriai žinomi 34. Žymesni iš jų — Mykolas Biržiška, Povilas Karazija, Kristupas Čibiras, Petras Kraujalis, Augustinas Burokas, Vincas Budrevičius ir kt. Iš faktinių redaktorių reikia išskirti lietuvių literatūros ir kultūros istoriką profesorių Mykolą Biržišką, nuo 1918 m. sausio 22 d. iki 1922 m. vasario redagavusį beveik visus Vilniuje leistus lietuvių laikraščius lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis (32 leid.). Taip pat minėtinas numizmatas, bibliofilas Povilas Karazija, buvęs vienu iš pagrindinių dienraščių redaktorių Vilniuje 1922—1928 m. (15 leid.). Nemažai pasidarbavo redaguodami savaitraščius kunigai Kristupas Čibiras ir Petras Kraujalis (1921—1926 metais). Vėliau daug leidinių redagavo Vincas Budrevičius (27 leid.), Augustinas Burokas (51 leid.), Jonas Karosas (8 leid.) ir kt.

Vilniaus lietuvių periodinius leidinius spausdino 31 spaustuvė. Žemiau pateikiame, kiek leidinių buvo spausdinama kiekvienoje spaustuvėje:

II Tarybų	2 leid.	M. Romo	2 leid.
M. Bagočiaus	1	„Ruch“	108
J. Bajevskio	7	A. Syrkinio	7

Gubernijos valdybos	1	„Spindulio“ b-vės	1
Brolių Jalovcevių	2	K. Strazdo ir	
V. Kopeco	1	A. Vėgėlės	2
M. Kuktos	26	„Svyturio“	16
M. Latouro	1	Towarzystwa Drukarzy	
K. Levkovičiaus	2	Wilenskich	1
G. ir S. Maraminskių	1	„Vaizdo“	3
„Motus“	7	„Vilniaus“	5
„Patria“	8	„Vilniaus žinių“	4
I Tarybų	1	Wojskowa	1
„Promien“	4	J. Zavadskio	6
„Raidės“	7	„Znicz“	5
„Zorza“	20	„Zaibo“	38

Viena iš pirmųjų lietuviškų spaustuvių buvo P. Vileišio įsteigta „Vilniaus žinių“ spaustuvė. Nuo 1906 m. daugiausia spausdinta M. Kuktos spaustuvėje. Lietuviškus leidinius dar spausdino J. Zavadskio, A. Syrkinio, „Zaibo“, „Svyturio“ spaustuvės. Lenkų okupacijos metais daugiausia lietuviškų periodinių leidinių buvo išspausdinta „Ruch“ ir „Zorza“ spaustuvėse. 1939 m. kelios spaustuvės persikėlė iš Kauno: „Vaizdo“, „Raidės“, „Spindulio“ akcinės bendrovės spaustuvės, kuriose buvo išleista 11 periodinių leidinių.

Sunkios leidymo sąlygos turėjo įtakos ir periodinių leidinių kiekiui. Apžvelgusime jų pasiskirstymą pagal metus:

1904 m. — 1 leid.	1916 m. — 2 leid.	1928 m. — 15 leid.
1905 — 4	1917 — 6	1929 — 10
1906 — 9	1918 — 17	1930 — 10
1907 — 13	1919 — 20	1931 — 5
1908 — 11	1920 — 19	1932 — 8
1909 — 12	1921 — 30	1933 — 13
1910 — 16	1922 — 12	1934 — 12
1911 — 22	1923 — 8	1935 — 15
1912 — 23	1924 — 8	1936 — 8
1913 — 21	1925 — 13	1937 — 36
1914 — 20	1926 — 7	1938 — 55
1915 — 15	1927 — 11	1939 — 26
		1940 — 15

Atgavus spaudą, nuo 1904 m. periodinių leidinių kiektis kasmet po truputį gausėjo. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, dalis lietuvių laikraščių 1914 m. rugpjūčio mėn. buvo sulaukyta, o vokiečiams užėmus Vilnių 1915 m. rugpjūčio 15 d., uždaryti visi. 1916–1918 m. buvo spausdinami tik keli vokiečių okupacinės valdžios leisti laikraščiai: „Paliepių lapas...“ (1915–1916 m.), „Lietuvos aidas“ (1917–1918 m.), „Darbo balsas“ (1917–1918 m.), „Tėvynės sargas“ (1917–1918 m.). 1919–1940 metais leidžiamų periodinių leidinių skaičius svyravo nuo 5–8 iki 15–20 pavadinimų. Kiek daugiau periodinių leidinių buvo išleista 1921 m. — 30, 1937 m. — 36, 1938 m. — 55 ir 1939 m. — 26. Šį pa-

didėjimą daugiausia sudarė vienkartiniai leidiniai, pasirodę vietoj uždarytų laikraščių. 1921 metais rugsėjo 11 d. nustojus eiti „Glos Litwy“, nuo lapkričio 21 d. iki gruodžio 11 d. buvo išleista 17 vienkartinių leidinių („Adam“, „Ewa“, „Jozef“, „Marija“, „Jan“ ir kt.). 1937—1939 m. vietoje uždaryto „Jaunimo draugo“ pasirodė 49 vienkartiniai leidiniai: 1937 m. — 17 („Jaunųjų Velykos“, „Pavasario šnekos“, „Sviesos kelias“ ir kt.), 1938 m. — 24 („Ziburys“, „Draugas“, „Lietuviškoji mintis“ ir kt.), 1939 m. — 8 („Naujieji žodžiai“, „Jaunųjų patarėjas“, „Lietuviškuoju keliu“ ir kt.). Vietoje 1937 m. spalio 27 d. uždaryto „Vilniaus rytojaus“ buvo išleisti 23 vienkartiniai leidiniai („Atgarsiai“, „Mūsų žinios“, „Reikalai“ ir kt.).

Buvo periodų, kai lietuviai likdavo be spaudos. Uždarius laikraštį, kol būdavo gaunamas leidimas leisti kitą, lietuviai neturėjo dienraščių: 1919.XII.22—1920.VII.17, 1920.X.10—XII.14, 1921.X.12—29, 1922.VI.1—1922.VII.5—VIII.8, 1923.II.28—V.9, 1924.VII.5—X.3 ir t. t.; neturėjo savaitraščių: 1919.XI.12—1920.I.8, 1920.VII.2—XI.1, 1922.V.29—VII.16, 1923.III.2—IV.1, VI.24—VII.22, 1925.VI.19—VII.10. 1920 m. nuo balandžio 2 d. iki gegužės 10 d. laikraščiai neišėjo dėl spautuvininkų streiko. 1921 m. balandžio 1 d. buvo paskelbtas dekretas Nr. 198, kuriuo uždaryti lietuvių leidžiami laikraščiai („Straž Litwy“, „Nasza Ziemia“, „Литва“) dėl galimų baudžiamojo statuto pažeidimų. Nuo 1922 m. sausio 20 d. kelias dienas nepasirodė visi lietuvių laikraščiai, nes buvo areštuoti redaktoriai. Nuo 1922 m. birželio 1 d. beveik mėnesį nėjo laikraščiai dėl formalių priežasčių (nebuvo pateikti redakcijų darbuotojų sąrašai).

Labai įvairus lietuviškų periodinių leidinių gyvavimo amžius. Devyni leidiniai („Bedievis“, „Biuletenis“, „Garsas“, „Kelias“, „Laikinosios vyriausybės žinios“, „Moteris“, „Naujoji srovė“, „Rabotnik Wilenski“, „Zinios“) išėjo tik po vieną numerį. Vienkartinių pasirodė 126 leidiniai. Kiti buvo leidžiami įvairų laiką. Pateikiame leidinių leidimo trukmę:

12 metų —	2 leidiniai	3 metus —	10 leidinių
10 —	2	2 —	16
9 —	3	1 —	29
8 —	2	6 mėn. —	6
7 —	3	5 —	6
6 —	4	4 —	6
5 —	6	3 —	9
4 —	6	2 —	5

Ilgiausiai, 12 metų, buvo leidžiamas „Jaunimo draugas“ (1926—1937) ir „Lietuvos ūkininkas“ (1905—1918). 10 metų ėjo „Vilniaus rytojas“ (1928—1937) ir „Vilniaus žodis“ (1929—1939). Trumpiausiai, vos du mėnesius, Vilniuje tuo metu ėjo šie laikraščiai: „Nowiny Litewskie“, „Tiesa“, „Wiadomości Wilenskie“, „Vilniaus balsas“, „Jaunimo draugo“ priedas „Sesių talka“. Trumpas laikraščių gyvavimas dažniausiai būdavo valdžios sankcijų padarinys. Taip nenatūraliai nutrūko „Vilniaus“, „Vilniečio“, „Rytų Lietuvos“, „Lietuvos Rytų“, „Vilniaus balso“, „Aušros“,

„Vilniaus garso“, „Garso“, „Vilniaus kelio“, „Vilniaus rytojaus“, „Echo Litwy“, „Wiadomosci Wilenskie“, „Straż Litwy“, „Литва“ ir daugelio kitų leidimas. Tik keletas leidinių dėl įvairių priežasčių nustojo eiti patys. Tai „Vilniaus varpas“, „Vilniaus aušra“, „Lietuviškas baras“, „Lietuvių tauta“, „Vilniaus aidas“, „Dirva“, „Kelias“. Pastarieji trys susijungė, ir nuo 1928 metų gruodžio 1 d. vietoje jų buvo pradėtas leisti „Vilniaus rytojus“, ilgainiui tapęs vienu iš populiariausių laikraščių.

Nagrįnėjamu metu išryškėjo spaudos specializacija. Pradėti leisti pirmieji šakiniai leidiniai. Tai tęstinis bitininkystės žurnalas „Lietuvos bitininkas“; mokslo darbų leidinys „Lietuvių tauta“; verslo laikraščiai „Zemdirbys“, „Kooperatorius“, „Ekonominės Pabaltės žinios“, „Ūkio žinios“; tęstinis leidinys „Teatras“; literatūros ir meno periodiniai leidiniai „Vaivarykštė“, „Lietuviškas baras“, „Varsnos“, „Varpas“, „Sėja“ ir kt. Pasirodė periodinių leidinių jaunimui („Draugas“, „Jaunimas“, „Žibutė“, „Jaunimo draugas“, „Jaunimo kelias“), moksleiviams („Aušrinė“, „Aušrelė“), mokytojams („Mokykla“, „Svietimo reikalai“), gydytojams („Gydytojas“), moterims („Moteris“), ūkininkams („Ūkininkas“, „Mūsų ūkis“) ir kt. Atskirai minėtini moksleivių laikraščiai. Nuo 1919 m. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleiviai dažniausiai neperiodiškai leido po kelis ar keliolika numerių laikraščių įvairiais pavadinimais („Mokinio balsas“, „Trimitas“, „Botagas“, „Jaunuomenės žiedai“, „Zagrė“ ir kt.).

Vilniaus lietuvių periodiniai leidiniai yra sukaupti Lietuvos didžiųjų mokslinių bibliotekų (Vilniaus universiteto, Mokslų akademijos, Nacionalinės Martyno Mažvydo, Knygų rūmų, Lietuvių kalbos ir Lietuvių literatūros institutų) saugyklose. Nustatyta, kad nė vienoje iš šių saugyklų nėra visų ir pilnų Vilniaus periodinės spaudos komplektų, nors tų pačių pavadinimų leidiniai dubliuojasi įvairiose bibliotekose: 128 pavadinimų leidiniai karojasi penkiose bibliotekose, 80 — keturiose, 27 — trijose, 22 — dvejose. Tik vienoje bibliotekoje išlikę 23 pavadinimų leidiniai. Nė viena Lietuvos biblioteka neturi šių leidinių: „Barikada“, „Bedievis“, „Rūtelė“.

Vilniaus lietuvių periodiniai leidiniai, kaip ir visa senoji spauda, nyksta nuo laiko ir rankų prisilietimo, todėl jais turėtume ypač rūpintis. Pirmiausia vienoje iš mokslinių bibliotekų vertėtų sudaryti išsamią Vilniaus periodinių leidinių kolekciją, tam pasitelkiant spaudinių mainus ir dauginimo aparatūrą. Kitas, ne mažiau svarbus darbas laukia bibliotekų: pasirūpinti spragų užpildymu, pilnų komplektų sudarymu, leidinių restauravimu. Iš kitų respublikų bibliotekų turėtume įsigyti tuos leidinius, kurių visai neturime. O svarbiausia — skatinti ir plėsti mokslo ir kultūros istorikų darbą, susijusį su Vilniaus kraštu, kuriame gyveno ir dirbo daug žymių Lietuvos visuomenės veikėjų.

MIRGA MARIJA GRISKEVICIENE, ZOFIJA MILDA PETRAUSKIENE

VILNIUS LITHUANIANS' PERIODICALS

(1904—1940)

Summary

One of the most complicated periods in the history of Lithuanian print is the publishing of periodicals in 1904—1940 by Vilnius Lithuanians. The daily „Vilniaus žinios“ (News of Vilnius) was the first Lithuanian newspaper to be published in Vilnius in 1904 after abolishing the prohibition of Latin alphabet in print in Lithuania. Vilnius became the main centre of Lithuanian print and the number of titles of periodicals increased. But the government changes during and after World War I and the occupation of Vilnius territory by Polish legionaries in 1920 had a negative influence upon the publishing work and prevented cultural development among Vilnius Lithuanians for several decades even.

In 1904—1940 Lithuanians in Vilnius had published 283 periodicals and for the informational purposes part of them were in Polish and Russian languages. The permission for publishing used to be given only to persons of 21 year old and to those who haven't been convicted and were the citizens of the country. Very often various persons were to sign and take the responsibility upon themselves for the publishing any newspaper or magazine. Now there are known 18 publishers and 189 editors; 25 publications are anonymous. We were lucky to ascertain 34 real publishers and editors and such outstanding Lithuanian public men as M. Biržiška, P. Karazija, K. Cibiras, V. Budrevičius, A. Burokas and others were among them. Complete sets of Lithuanian periodicals may be find in Vilnius Scientific Libraries.